

fordított a birodalomban. A béradó esők kenése azonban olyan tény, amit nem lehet mással magyarázni, mint azzal, hogy a nemzeti jövedelem esőkent és azzal, hogy nem kell szentírásnak venni a német hivatalos köröknek azt az egyre hangzóttatott kijelentését, hogy több mint kétféle munkanélkülit állítottak be ismét a termelésbe.

A német sajtó, amennyire szabadon írhat, egyszer-egyszer megmondja, hogy a birodalomban körülbelül hatmillió a munkanélküliek száma. A múlt év december 29-én írta a Vossische Zeitung ezt, mire a félhivatalos lapok nyomban jöttek a cáfolattal és statisztikai adatokkal mutatták ki, hogy a munkanélküliség Németországban 3,7 millió. Ez a feltűnő különbség onnan van, hogy különbséget tesznek a „regisztrált” munkanélküliek és a többiek között. Annak bizonyossága egyúttal, hogy a munkanélkülieknek csak egy részét lajstromozták hivatalosan, nyilvánvalóan csak azokat, akik a náci kápolatokat tartanak fenn, míg a többiekkel nem törődnek. Jellemző eset erre Hamburg. Az egymillió egyszázharminchatszár városban 131 ezer munkanélkülit számoltak össze Brüning idejében. 1933 február 28-án ez a szám felemelkedett 146 ezerre. Jött a hitleri nemzetboldogítás és mindenki azt remélhette, hogy Hamburgban a munkanélküliség csökkenni fog. Ehelyett állandóan növekedett és 1933 október végén 156 ezer munkanélküli volt Hamburgban. Ugyanakkor, amikor Hitlerék azt hirdették, hogy a munkanélküliség visszament 40 százalékkal, íme ez az 6 megbízhatóságunk!

A berlini statisztikai hivatal folyóiratában olvassuk, hogy 1933 február 28-án a helyzet az volt, hogy bizonyos nagyvárosok, mint Berlin, Hamburg, Köln, Leipzig, Frankfurt, Düsseldorf, stb. 10-20 százalékos esőkentést mutat fel a munkanélküliség körül. Ez a „hivatalos megállapítás” egyszerűen ledorongolja a Hamburgi városi tanács statisztikáját, amely az említett számokban mutatja ki a munkanélküliség növekedését. Világosan mutatkozik itt is az a porhintési tendencia, amellyel Hitlerék el akarják lepézni a birodalom gazdasági életének kedvezőtlen fejlődését.

Egyelőre a porhintésnél tart a német kormány, a nép azonban lassan ki fogja nyitni szemét és látni fogja, hogy a gazdasági élet radikális javulásáról szó sincs a népek életstandardja nemcsak hogy nem emelkedett, hanem katasztrófálisan esőkent. Annál különösebb, hogy a német rádió-propaganda folyton szemrehányásokat tesz azoknak az országoknak, amelyek nem követik példáját, így főleg Ausztriának, hogy gazdasági élete züllik. Ugyanakkor kürtölik ezt világgá, amikor a német nagyvárosok lakosainak 14 százaléka munkanélküli, míg Bécs munkanélkülieinek száma mindössze 7 százaléka az osztrák főváros lakosságának. A valótlan ságok élete azonban rövidlejárata és a kijózanodásnak be kell következnie. Az 1934 év bizonyára a német kijózanodás esztendeje lesz.

Erdély zsidóságához!

A világ össz-zsidósága egységesen ünnepli a zsidó nép legkiválóbb fiát, Mönáchem Mendel Ussischkint 70 éves jubileuma alkalmából.

Mönáchem Mendel Ussischkin! Ez a név programot jelent. Ennek a névnek viselése szorosban egybeforrott a zsidó nemzet történelmének legragyogóbb fejezetével: Mönáchem Ussischkin jelenti a föld visszavásárlását, Mönáchem Mendel Ussischkin: a meghódított zsidó föld.

Különös véletlen, hogy ennek a nagy embernek jubileumi ünnepe éppen egy beesik a zsidó nemzet életének legfontosabb, legragyogóbb korszakával. De mindennek dacára, a hír, hogy Mönáchem Ussischkin jubileumát ünnepli, a hír hallatára, a világ mind négy sarkán, belső örömmujongás hullámozott fel a szívek mélyéről. Ussischkinnak szól-e ez a belső örömmujongás?

Nem. Az Ussischkini gondolatnak szól. És mi az Ussischkini gondolat? A zsidó föld élete. A zsidó föld visszahódítása. A zsidó föld újjáélesztése. Sápadt volt a föld, sápadt, terméketlen és meddő. Az eke visszapattant. És jött Ussischkin, aki vért itatta a földbe. Szívét adta. A föld újjáéledt. Ez Ussischkin. Ez az Ussischkini gondolat. Vér és föld. Élet és föld.

Ussischkin az ember, aki meghallotta a föld hívó panasztát. Mönáchem Mendel Ussischkin az ember, kinek hite van. A föld. A föld. Az élete.

Ussischkin az ember, ki évezredek óta elsőnek értette át a föld szavát. A föld szava nem új. Csak senki sem értette. Ussischkinnak kellett jönnie, hogy megértse, hogy megértse, hogy vallásává tegye. Hogy a föld tiszta szentségét önmagába szívja. Így forrott össze Ussischkin a földdel s a fekete föld lomha testén keresztül a zsidó néppel.

És így ünnepe a zsidó népnek Ussischkin jubileuma.

A 18-ik Cionista Kongresszusnak ünnepi határozata, hogy a Keren Kajemeth Leisrael újjáteremtőjének, Mönáchem Mendel Ussischkinnek nevére kolóniát léte sít. Spontán és mélyről jövő kifejezése ez a zsidónép a vezérrel szemben érzett kötelességtudásának. Ennek a kongresszusi határozatnak szavai a szív mélyéről jöttek. Ezekben a szavakban szeretet nyilvánult meg, és hit, és elismerés, és rajongás, mely nem egy osztály részéről jött, hanem a cionista kongresszus, tehát a zsidó nép összességének fórumáról.

Mit adunk mi neki? Ussischkinnek, ki életét adja nekünk. Ki az Émeket adta nekünk, Saron völgyét, A haifai öblöt, Wadi Chavaritot. Mindezt mit adhatunk neki? Földet, Falut, Kolóniát. Új földet. Új zsidó földet. Erec Jiszráélben Ussischkin nevével elnevezve a zsidó nemzet összessége számára.

Az idő Ussischkint igazolta. A föld költőjét. Hajók érkeznek Haifa kikötőjébe. Zsidó bevándorlókkal, Német zsidókat hozó hajók.

És a világ mind a négy sarkából hoznak embereket hajók. Hárommillió orosz zsidó nyújtotta ki karját Ussischkinhez. Hárommillió lengyel zsidó. Felmillió német zsidó.

És mi egymilliónyian vagyunk Romániában lakó zsidók. Egymilliónyi zsidó. Mi még nem kérünk. Minékünk adni kell Ussischkin versét kell a földbe írni.

Öt ezer fontot kell, hogy felhozzon a romániai zsidóság erre a célra.

Öt ezer fontot az Ussischkin falu céljára vásárolandó föld megváltására amelyből 500 dunam romániai chalucoznak lesz elosztva a Keren Kajemeth által. Ez az első eset, amikor Románia egyesült zsidó-ága meg kell mutassa a világnak, hogy megértette Ussischkin proféciját és költészetét. Ne legyen zsidó asszony és zsidó férfi, aki ne venné ki részét ebből az akcióból.

Adjátok tanujelét, hogy megértettétek Ussischkin szavát. Ussischkin szava a föld szava. Váltjátok meg a szent földet. A megváltott zsidó nép számára...

Timisoara, 5694. Tebeth hó.

- Dr. Fischer Tivadar, a Zs. N. Sz. dísz-elnöke
- Dr. I. Niemerow szerenátor, Románia főrabbija
- Vermes Ernő, a Zs. N. Sz. elnöke
- Adolf Bernhardt, a Consilium Sionist Superior elnöke
- Dr. Brisker Ezekiel, a KKL elnöke
- Dr. Weiss Artur, a KH elnöke
- Dr. Fischer József v. képviselő, a Zsidó Párt erdélyi elnöke
- Dr. Roth Dezsőné, a WIZO elnökszónya
- Reiter Károlyné, a WIZO ügyvezetője
- Reiter Károly, a Palesztinabizottság elnöke
- Nussbaum Sámuel, a Mizrahi elnöke
- Dr. Marton Ernő főszerkesztő, a Zs. N. S. társelnöke, v. parl. képviselő
- Bató Lajos, a KKL inspektora
- Péterfi Endre, a Zs. N. Sz. főtákkára
- Mosche Hellenberg, a KKL delegátusa
- Kasztner Rezső, az Aviva Barisszia oroszionja
- Justh Mose, a Brith Hanoár Hámizráchi elnöke
- Schwartz Miksa, a Hanoár Hácioni elnöke
- Jámbor Ferenc szerkesztő, az E. J. H. elnöke
- Dr. Abraham Józsefné, a Brit Trumpeldor parancsnoka

Byrd admirális új tengert fedezett fel a Déli-Sarkon

Az új tenger nagyobb, mint a Fekete tenger. Revízió alá veszik a földrajzi atlaszokat

London, január 8. Byrd admirális, aki repülőgépen felderítő útra indult a déli sark vidékére, drótnélküli távirón adta tudni a világnak január első öt napjában végzett kutatásai eredményét, amely nagy meglepetésekkel szolgált. Eddig tévesen tartotta magát az a hit, hogy a világ földrajza már közzismert s hogy csak néhány jelentéktelen sziget felfedezése maradt még hátra az északi sark vidékén, néhány hegy Ausztráliában, vagy egy-egy új vulkán Dél-Amerikában. Byrd farradalmosítja az emberiség eddigi földrajzi ismereteit.

A déli sark környékén létezik egy mintegy 8 millió négyzetkilométerre kiterjedő kontinens, tehát majdnem olyan nagy kiterjedésű, mint Európa. Ez a hatodik kontinens a földgömbön egy a déli sarkot övező fehér foltként volt feltüntetve. Byrd ennek a területnek az irányában indult el repülőgéppel a Jacob Rupper gőzös fedélzetéről. Utamatól Amundsennek egy régi térképe szolgált számára az egyetlen sarkkutató, aki 23 évvel ezelőtt, 1911 januárjában három

társával együtt rátette lábát a déli sarkra. Január 4-én a déli szélesség 72 és fél fokig jutott el Byrd, midőn váratlanul sarki vihar tört ki. Byrdnek alig volt ideje arra, hogy kikerülje a vihart, amely borzalmas hóviharra alakult át, midőn azt a meglepő megállapítást tette, hogy a repülőgép egy a világ földrajzi térképein nem létező tenger felett repül. Egy régi szokásnak megfelelően a sarki vidékeken eszközökkel felfedezéseknél az új földrajzi alakulatokat a felfedező vagy pedig országának királya után nevezik el. Így kapták nevüket a Behring tenger, a Ross föld, V. Eduard földje, stb. A most felfedezett új tengert valószínűleg Byrd tengernek fogják nevezni, hacsak Ross-vet hozzá nem járul ahhoz, hogy az ő nevét írják rá a földgömb alsó tekéjére. Byrd két teljes napon át repült, amíg az ujonnan felfedezett tengert teljesen megkerülte. Hozzávetőleges mérések szerint a tenger 200 ezer négyzetkilométer kiterjedésű, tehát nagyobb, mint a Fekete tenger. Az északi sarkon hat hónapig tart egy nap. Délben 12 óra és éjjel 12 óra

Select Muzgó
Ma utoljára:
Maurice Chevalier
legújabb filmje:
Csókprofesszor

Következő műsor:
Hus a husomból
megrendítő film főszerepekben:
Heine Chandler, David Manner.

között semmilyen különbség nincs, mind a két időpontban ugyanaz a világítás. Byrd megerősítette még azt a tudományos feltevést is, hogy a Pacifik óceán egészen a déli sarkig terjed ki, beleértve az antarktikus kontinensbe. Ezen nyilván csaknem egész éven át be van fagyva, csak januárban enged ki egy-egy kevéssé. Ilyenkor jéghegyek láthatók rajta pingvinekkel. Január a déli sarkon az ausztráliai földrész júliusának felel meg. A földrajzi atlaszokat Byrd érdekes felfedezésével fogják még ez év folyamán kiegészíteni.

Dunca Jenő dr. vármegyei prefektus manifesztuma a megye népéhez

Cluj-Kolozsvár, január 8. (Az Új Kelet tud.) Ma Kolozsvár utcáin és a megye összes helységeiben megjelent dr. Dunca Jenő vármegyei prefektus felhívása, amely a lakossághoz intézett a Duca meggyilkolása miatt életbeléptetett rendkívüli intézkedések dolgában.

— Az a részvét — mondja a felhívás — mely a megye minden részében megnyilvánult a meggyilkolt miniszterelnök és pártelnök iránt, nemcsak azt igazolja, hogy Duca halálával az államot és a román népet pótolhatatlan veszteség érte, de igazolja egyben azt is, hogy az ország népe mint egy ember áll a kormány mögött, hogy megbüntesse a gyilkosokat és megakadályozza az anarchia magvetőit, hogy az ország alapjait megintassák, hogy az országot kalandokkal az anarchiába taszítsák terrorista eszközökkel, egy tulzolt és szélsőséges hazafiság ürügyével.

— A kormány azonban az alkomány keretei között nem fogja megengedni az abnormális, civilizálatlan, törvénytelen és közrenden kívüli megmozdulásokat, amelyek egy beteg lelkiállapotról tanuskodnak az állam legfelsőbb érdekei ellen való és teljes egészükben idegenek a román nép természetétől és tradíciójától. A manifesztum ezután bejégeri a rend teljes mértékben való megőrzését, ugyanakkor kéri a lakosságot, hogy minden eszközzel legyen a kormány segítségére ebben a munkájában.

Benest január 18-ra Szófiába várják, ahol a Balkán-paktumot akarja tető alá hozni

Szófia, január 8. Megbízható prágai forrásból szerzett hír szerint Benes a népszövetségi ülészek után utazik Bulgáriába. A csehszlovák külügyminisztert január 18-ra várják Szófiába. Benes Musanoff bolgár miniszterelnökkel és ellenzéki politikusokkal fog tárgyalni a bolgár fővárosban. Szófián tartózkodás után Benes Athénbe utazik. Kétségtelen, hogy a csehszlovák külügyminiszter utja a görög-bolgár közeli kérését kívánja elősegíteni és ennek révén a Balkán paktumot tető alá juttatni.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lef. egészvászonban. Kapható az Új Kelet könyvkiadóháza az összeg és portó-költségek előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

Filléres nyelv-kurzusok

román, francia, német és angol nyelvből. A legkiválóbb szaktanárok, Kis csoportok. Január 15—május 15-ig. Jelentkezzék a Libro kölcsönkönyvtárban. (Unió u. 6., udvar.)

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címlegységét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures. Fiókok: Bucuresti — Brasov

Tata Szi

A kormány Duca eles

Szónaja, janyek kibontakrestből reggellyel újsággal királyvárosi fCampina robogunk azFrahova völgyrámjára elfelejkaik intrikáinyomon előbuFrahova patakýgyózik el a tégben. Aprófedve a hó aljés tölgyek mifelkiáltását vserényen műkBerobogunkA téli sportszkező, senkiKucsma, titokmérnek végiglantásuk végperronon. Azaz előcsarnokhotelben a pA szinajamagaslatán a

Az állomáshszínhelyére veNéhány kökoc a kötelességniszterelnök pillanatig méssé fogja elAz állomáshVlahideg tati, hogy az éki a perronraült volna. A különvonváraakozott. A rül a fővárosi lésére készültA gyilkosok a perronon. u az első sünd miniszterelnök tól, amikor D tól, elstörte dördült el, aztegyverropogátek. MindenHallottam, aró kiáltotta a— Ne bána dek. És egy pümesu hangját— Meghalt— Es aztán eFeltettük eesira és bevitEnnyi törté

Közben befelnököt hozó miniszterelnöStrunga almielnökségi állCsendőrségom. A vago pajotából ké miniszterelnö kastélyba. Manojescu zat, majd az is eljön megr— Ezen a ahol az orszának a vére atában, eg állítani. A vasuti é a Pelisorból, az elhunytó— Amikorünk egy pávéres volt.

— Karácsbevásárolni.

Tatarescu miniszterelnökkel Szinájában, a merénylet színhelyén

A kormány emléktáblával fogja megjelölni a helyet, ahol Duca elesett. Manolescu Strunga visszaemlékezései Ducáról

Szinaja, január 8. A rohanó események kibontakozásának küszöbén a Bukarestből reggel 6 órakor induló személyi-vel újságírócsapat indul a gyönyörű királyváros felé.

Cámpina után ragyogó napsütésben robogunk az égignyuló havas Kárpátok Frahova völgyében. A táj fölécses panorámája elfelejteti néhány percre a politikai intrikák utvesztőjéből lépten-nyomon előbukkanó meglepetéseket. A Frahova patakja mintegy fekete szalag kigyózik el a végtelenség tetsző hórengesében. Apró kunyhók szinte teljesen elfedve a hó alatt, fehérbe öltözött fenyők és tölgyek minduntalan az elragadtatás felkiáltását váltják ki a vonat ablakából serényen működő fotóriporterekből.

Berobogunk a szinajai pályaudvarra. A téli sportszezon ellenére kevés az érkező, senki nem várakozik a jövőre, Kucsma, titokzatos arcu marcona alakok mérnek végig tétőtől talpig. Kutató pillantásuk végigkíséri társaságunkat a perronon. Az étteremben is van belőlük, az előcsarnokban is, az uccán végig, a hotelben, a postán.

„A szinajai testőrség ime hivatása magasztalan áll...”

Az állomásfőnök kérésünkre a tragédia színhelyére vezet. A főbejárat előtt van. Néhány kőcsocka között vörös erek jelzik a kötelesség mártírjaként elhunyt miniszterelnök véreinek nyomait. Néhány pillanatra mélyszéles csend, megrendült, sőt fogja el a lelkeket...

Az állomásfőnök halkán beszélni kezd: — Vlahide államtitkár kérte az elhunytat, hogy az én irodámon keresztül jöjjön ki a perronra. Ha ráhagyták, megmenekült volna.

A különvonat a harmadik sínpáron várakozott. A miniszterelnök kocsija körül a fővárosi kirándulók, akik az ünnep létszámára készültek.

A gyilkosok egyike a haliban, a másik a perronon, a harmadik, Constantinescu, az első sínpáron jött a perronra kifelé miniszterelnök felé. Egy méter távolságtól, amikor Duca kissé elfordította a fejét, elcsúszott a revolverét. Négy lövés dördült el, azután a petárda robbant. A fegyverroppogás és a füst pánikot kellett. Mindenki menekülni igyekezett. Hálótartam, amikor a gyilkos teljes tüdejébe lövte a lincseléstől felve: — Ne bántsátok, mert mindent elmondok.

— És egy pillanattal később dr. Costil Tatescu hangját halottam: — Meghalt, vége, meghalt!

— És azután ő is összeesett.

Feltették egy kis csomagszállító kocsi alá és bevitték az irodába.

Ennyi történt.

Közben befut a Tatarescu miniszterelnököt hozó különvonat is, amellyel a miniszterelnökön kívül Manolescu-Strunga államtitkár és Vlahide miniszterelnökségi államtitkár érkeznek.

Csendőrség, katonaság, mozgás, izgalom. A vagonok holtvágányra tolják. A pályától két autó érkezik a Tatarescu miniszterelnök már indul is a Pelisor-kastélyba.

Manolescu-Strunga parancsokat osztogat, majd az újságírók társaságában ő is eljön megnézni a helyet, ahol történt... — Ezen a szent helyen — mondja —, ahol az ország legelső és legjobb polgárának a vére omlott ki az ország szolgálatában, egy emléktáblát fogunk felállítani.

A vasúti étteremben várjuk a híreket a Pelisorból. Manolescu-Strunga beszél az elhunytáról: — Amikor el akartuk temetni, keresztnék egy pár cipőt, mert a lábán lévő véres volt.

Karácsony előtt közösen mentünk el bevásárolni. 700 lejt adott ki összesen

bonbonokra, egész családja részére. Ez volt az egész és még adós is maradt 54 lejjel. Az én kölesönömöt nevetve visszautasította. A szegénység csak olyankor bántotta, ha valaki segítségét kérte s ő nem volt képes segíteni, mert hiányzott a pénz.

Strunga elővesz mellényzsebéből egy kis francia pénzdarábot. Régi ezüst ötven centimes.

— Ezt és 80 lejt találtunk a zsebében. Ezt a kis amulettet nekem ajándékozta özvegye, én viszont Duca utódjának, Tatarescunak, miután sokáig kérte tőlem.

Az egyik újságíró kérdéseire Strunga határozottan mondja a következőket: — Az országnak abszolút nyugalomra van szüksége. Nos, mi elhatároztuk, hogy ezt a nyugalmat tüzzel-vasal megszerezzük számunkra. Meg van rá a módunk és lehetőségünk. **Uraim, egyelőre még nem beszélhetünk, de közel van az idő, akkor majd énekek emelkedik minden hajuk szála. Igen önként nem is hiszik, hogy kik és mire képesek ebben az országban...** — Senkit sem fogunk kímélni!..

A miniszter meghív a külön vagonba. A kormány programjáról beszél: Rend és pénzügyi konszoliditás, tökéletes közbiztonság és takarékoság. Az ország adminisztrációja beteg, ijesztően beteg volt. Mi meggyógyítjuk, még ha olyan fájdalmas lesz is az operáció.

— Az ország láthatja, hogy mire képe-

Legyen takarékos!

A jó lámpa az olcsó! A világy lámpa csak a beszerzésnél olcsó, az áramfogyasztásánál azonban annál drágább is. Ne vegyen tehát mást, csak a fényerős, gazdaságos

TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁI

sek a hangos hazafiak. Az igazi hazafiak nem verik a mellüket...

Közben visszaérkeztek a királyi kastélyból Tatarescu miniszterelnök is. A lista Duca emléke iránti kegyeletből változatlan marad, csak a pénzügyet veszi át Dinu Bratianutól Slavescu, az eddigi alminiszter. Titulescu is vállalta a külügyi tarcát. De egyelőre nem tudjuk, hogy hol van. Bukarestben, a Pelisor-kastélyban, Brassóban vagy még mindig külföldön? Titok, mélyszéles titok.

Várjuk az új miniszterek külön vonatát. Az újrégi exellenciások még ma leteszik az esküt. (h. e.)

gen a horogkeresztesek oldalára álltak, a heregnókról pedig kijelentette, hogy a bajor királyi ház egyik tagját eljegyezhetne volna, ha hajlandó lett volna házas ságra.

A zsidókról, a kommunizmusról és Hitlerrel

A vendéglőből az Unter den Linden-re mentünk és ott kávéházban töltöttük el az éjszaka további részét. Beszélgetésünk a zsidókérdésre telerdőtt. Roehm erre a következőket mondta:

— Engem a zsidók megvesztegethetnek, de — itt ordítani kezdett — azt a zsidót, aki nekem a legtöbbet adta, azt fogom először puskaesővek elé állítani, és azt a németet, aki köztünk közvetített, előtte lövtem le.

— Hogy állunk a kommunizmussal? — kérdeztem érdeklődve.

— A kommunizmus lassanként elterjeszkedik az egész földön — felelte Roehm. — Oroszországból előbb Kelet-Ázsiába, majd sokkal később Európába is, de akkor mi már nem fogunk élni. Talán két évszázad is elmúlik addig, de egyben biztos vagyok: a 20. század végén fog élni az utolsó keresztény. A harmadik évezredben a kereszténységnek vége lesz.

— De hát akkor minek küzd ilyen keményen a kommunizmus ellen, mikor harcat ugysis kilátástalannak tartja?

Roehm emelt hangon válaszolt:

— Mi, németek nem készültünk elő a kommunizmusra és ez a mozgalom számunkra még nem elég érett. Ezért akarjuk, hogy ez a katasztrófa ne hirtelen törjön ránk, egyszerre. Később valószínűleg módosítottuk meg fogják változtatni. El lehet képzelni, hogy sok tekintetben számunkra is elfigadható lesz, Egyről biztosítottam, akkor mi már nem fogunk élni.

Uj kérdést szegtek neki:

— En hiszek az ön Hitler Adolfjában, — de gondolja, hogy ő majd akkor is, a mikor éltre kerül, fog rendelkezni azzal a diplomáciai tehetséggel, amelyre a külfölddel való érintkezésben nagy szükség lesz?

Roehm, mintha ütős érte volna, felpatlant és átszellemült, de mégis kemény hangon kiáltotta:

— Hitler Adolf nem diplomata, ő próféta!

Az S. A.-vezető, vezérkari főnök e kijelentése után nem volt már semmi mondanivalóm. Beszélgetésünket ezzel a kijelentéssel befejezettnek tartottam és nem talozok, ha bevallom, hogy ezután még órákon keresztül ideges remegést éreztem testemben, amelyet hiába akartam leküzdni: Ebben a lelkiállapotban visszaemlékeztem arra a szörnyű vérfürdőre, amelynek 1923-ban Münchenben szemtanúja voltam. Visszaemlékeztem La Paz kéjlakainak füstölő romjaira, a falvakban lévő golyónyomokra és nem tudtam ezektől a rémképektől szabadulni. De mindamélt szomorúság is fogott el, mert kénytelen voltam megállapítani, hogy az az ember, akit és becsültem és szerettem, különös fanatizmusnak esett áldozatul és feltartóztatatlannul rohan romlásába...

Milyen hangszerezen játszik?

Közölte és azonnal megkapja a leszállított áru kottát és zeneművek jegyzékét LE PAGE-tól Cluj-Kolozsvár.

Két napon át valóságos népvándorlás volt a duxi bányakatasztrófa színhelyére

Az északnyugatcsehországi bányamunkásság egynapi bérért ajánlotta fel az áldozatok családjainak felszegélyezését

Prága, január 8. A két ünnepnapon özönlöttek az emberek Duxba, a tömegkatasztrófa színhelyére. Az égő bányát még mindig nem lehet megközelíteni, de a szomszédos üzemekben hétfőn felvették a munkát. Kommunista agitátorok azon igyekevése, hogy sztrájkot idézzenek elő,

kudarccal végződött. Az északnyugatesehországi bányamunkásság a 142 halálos áldozat hátramaradottjainak felszegélyezését indított segélyakció céljaira egy napi munkabérért ajánlotta fel. A gyűjtés a segélyakcióra a szudetanémet területen kitünő eredménnyel folyik.

Roehm kapitány furcsa beszélgetése egy Hohenlohe herceggel

Roehm Hitler profétának tartja és hisz a kommunizmus jövőjében. A S. A. főnök bolíviai múltja

Párizs, január 8. A Pariser Tageblattban, a német emigránsok lapjában, amelyet Georg Bernhard, a Vossische Zeitung világhírű volt szerkesztője vezet, Max Karl Hohenlohe herceg tollából érdekes cikk jelent meg az előkelő cikkírónak Roehm kapitánnyal, Hitler vezérkari főnökével folytatott beszélgetéséről.

A cikk bevezetésében elmondja Roehm eddigi élettörténetét. Eszerint Roehm kapitány 1923-ban Bajorországban a levett jobboldali puccs után Bolíviába menekült ahol az ottani hadsereg tagja lett. Bolívia hadserege francia egyenruhában teljesít szolgálatot, de az utóbbi harminc évben az eredetileg francia tiszték lassan ként kieserültek németekre.

Később a vezérkari főnök is német lett, Kundt tábornok. Ebben az időben Roehm kapitány volt a tábornok szárnysegédje. 1930-ban, amikor a katonai forradalom tetőpontjára hágott, Kundt, aki ekkor a bolíviai köztársaság elnöke volt már, elmenekült s vele együtt minden német elment La Pazból, csak Roehm kapitány, a tábornok szárnysegédje maradt nyugodtan ott.

Roehm kapitány Bolíviában

„Amikor megérkeztem Bolíviába — írja a cikkíró, — az ottani német követnél voltam ebéden, aki kijelentette, hogy Bolíviában a németek e katasztrófa miatt husz évre lehetetlenné vannak téve.

Roehm kapitány vélem szemben ült az asztalnál és ezt a kijelentést könnyed váll vonogatással fogadta, Roehm azt a benyomást teszi, hogy ő a tettek embere, aki a vesztett csapatokon való töprengést fölösleges dolognak tartja. Roehm groteszk katona benyomását kelti, arcát borzalmas sebhelyek ékítik. Egész viselkedésében van valami nemtörődömség, nem érdekli, hogy mi lesz másnap és kijelenti azt, hogy a bolíviai forradalomért őt sem mi felelősség nem terheli. Másnap felkerestem Roehm kapitányt legénylakásában és benne egyszerű házigazdát és bajtársat ismertem meg. Zavarólag hatott szörnyű orra, amelyet hatalmas kardvágás csúfít el, de egész egyéniségében van valami kedvesség. Vele lakik egy fiatal, jómodoru bajor festőművész, akinek modelje Roehm szolgálja, egy fiatal indián fiú. Három arepek díszíti lakásának falait, II. Vilmos, Rupprecht bajor herceg és Hitler Adolf képmásai szívélyes ajánlásokkal, „az ő kedves Roehm kapitányuknak.”

Amikor visszatértem Németországba bolíviai barátomra emlékeztem, irtam neki Münchenbe és megállapodtunk egy berlini találkozóra. Közvetlenül a nagy elnökválasztás előtt, amikor Hindenburg, Hitler, Düsterberg és Thaelmann álltak egymással szemben, találkoztunk egy orosz vendéglőben. Beszélgetés közben elmondta, hogy a német heregek már ré-

szgő
evalier
uje:
SZOZ
usor:
mból
szerepekben:
id Manner.

ség nincs, mind
naz a világítás,
azt a tudomá-
a Pacifik óceán
terjed ki, bele-
ontinensbe. Ezen
éven át be van
enged ki egy-egy
egyek láthatók
ar a déli sarkon
Juliusának felel
at Byrd érdekes
ez év folyamán

Vármegyei fesztuma péhez

(Az Uj Kelet
in és a megye
elent dr. Duca
felhívása, ame-
t a Duca meg-
tetett rendkívü-

ndja a felhívás
részében meg-
miniszterelnök
ak azt igazolja,
lamot és a ro-
vesztéses érte,
hogy az ország
a kormány mó-
gyilkosokat és
chia magvetőit,
megingassák,
okkal az anar-
a eszközökkel,
hazafiság ürü-

az alkormány
megengedni az
n, törvényen és
aulásokat, ame-
ból tanuskod-
érelkei ellen
jdegének a ro-
tradíciójától,
beigéri a rend
törzését, ugyan-
hogy minden
ny segítségére

biába várják,
mot akarja
ni

zható prágai
nt Benes a nép-
azák Bulgária-
minisztert ja-
Benes Muta-
ekkel és ellen-
gyalni a bol-
tőzködés után

hszlovák kül-
bolgár közele-
ennek révén
á jutítani.

ja. Propagar-
epejével, 90 lejt
az Uj Kelet
g és portó-
el vagy után-

nyelv- ok

angol nyelv-
nások. Kis
május 15.ig.
sönkönyvtár.
dvar.)

SPORT

A Haggibbor fölényes győzelmet aratott a temesvári országos asztalitenisz versenyen

Arad város kardbajnokságát a Haggibborista Mózes nyerte

Timisoara, Temesvár, január 8. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári országos ping-pongverseny a szezon kimagasló eseménye közé számítható. A tél folyamán ez volt az egyetlen verseny, melyen az ország összes számottevő egyesületei megjelentek. Eppen ezért hatványozottan értékes a Haggibbor asztali teniszeseinek sikere, mellyel elhódították ugy az egyéni, mint a csapatbajnokságok első díját a résztvevő egyesületektől. A zsidó klub három nagyklasszisu ping-pongozója Erős II., Diamantstein és Goldberger a csapatversenyben veretlenül lett az első és ezzel megdöntötte a testvéregyületének, a Hakoahnak eddig még meg nem csorbított hegemoniáját. A versenyzők közül elsősorban Erős keltett óriási felhajtást, akit pompás stílusú játéka és munkabírása a mezőny legjobbjává emelt. Csapatversenyben az eredmények a következők:

1. Haggibbor 8 győzelem.
2. Hakoah (Arad) Ponta Albert, Glanc 7 győzelem.
3. Makabj (Bukarest) Szántó, Herskovits.
4. Aurora (Bukarest) Vladone, Pop, Bekó.

Az egyéni versenyben a küzdelmek még folynak. Az I. oszt. férfi egyesben Goldberger és Erős holtversenybe kerültek. A Haggibbor versenyzőinek szenzációs szereplése nagy eseménye volt a ping-pongversenynek.

A Haggibbor védi Arad város kardvívó bajnokságát

Arad, január 8. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap, január 7-én bonyolította le a Hakoah sportegylet agilis rendezőgárdája Arad kardbajnokságát. A versenyt a Haggibbor kipróbált, rutinizott vívója, Mózes Jenő nyerte. A küzdelmek nyílt ságára jellemző, hogy az első és hetedik helyezettek között csak két győzelem különbség adódott. A Haggibbor többi vívói is megállták helyüket, a negyedik, ötödik és hatodik helyek elhódításával dokumentálva a csapat jó átlagát.

- A részletes eredmények a következők:
1. Mózes Jenő Haggibbor 6 győzelem.
 2. Csipler Sándor Olimpia CFR Szatmár, 5 győzelem.
 3. Holbán Crisana Nagyvárad, 5 győzelem.
 4. Altman Andor Haggibbor 4 győzelem.
 5. Zádor Árpád Haggibbor 4 győzelem.
 6. Erős László Haggibbor 4 győzelem.
 7. Mann Gh, Univerzitatea 4 győzelem.
 8. Luczky SzSE Szatmár, 2 győzelem.
 9. Csipler II, Olimpia CFR 1 győzelem.

18 indulója volt a versenynek, az ország jobb vívói kevés kivétellel. A verseny sima lebonyolítása körül dr. Salamon I. Béla, a Hakoah elnöke és Weinberger szakosztályvezető fejtettek ki elismerésemremető buzgóságot.

Papp László KKE kitünő idővel nyerte az 500 méteres gyorskorcsolyázó versenyt

Cluj-Kolozsvár, január 8. A KKE vasárnapi szezonnyitó koresolya versenye a helyi viszonyoknak megfelelően a legjobb

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

ban sikerült. A két osztályban lefolyt verseny eredményei a következők:

- I. oszt. 500 m. I. Papp László KKE 51,9 mp. 1500 m. I. Papp László KKE 2 p. 52,6 mp.
- II. oszt. 500 m. I. Gebefügi László KKE 53,6 mp. 1500 m. I. Gebefügi KKE 2 p. 59,3 mp.

A Bukaresti Telefon Klub jéghokkizói Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, január 8. A külföldi turisták hazaérkezéskor Bukaresti Telefon Klub kedden és szerdán Kolozsváron játszik. Ellenfele kedden az Univerzitatea, szerdán Kolozsvár válogatott jéghokki

csapata lesz. Mindkét mérkőzés a sétatéri nagypályán lesz megtartva.

Futball

A nagyváradi AC az FC Lorient ellen 4:0 (4:0) arányban győzött.

A Crisana Cherbourgban revánsmérkőzését is megnyerte 7:0 (3:0) arányban.

A Ferencváros szombaton a stuttgarti Kichers csapatát 2:0, vasárnap Ulmban a város válogatottját 5:2 (2:0) arányban győzte le.

A Vienna Portóban 3:0 arányú vereséget szenvedett a FC Porto csapatától.

Jéghokki

A Telefonklub második lett Ujtátrafüreden. Ujtátrafüredről jelentik: A nemzetközi jéghokkitorna az éjjel befejeződött. A torna győztese a prágai Slavia lett 7 győzelemmel. 2. Telefonklub Bukarest 6 győzelemmel, 3. Prágai főiskolások.

Berben az LTC Prága jéghokki csapata 11:0 arányban győzött a Schlittschuh klub Bern ellen.

Sporthirek

A Haggibbor koresolya szakosztálya értesíti a koresolyázni és jéghokkizni akaró ifjuságot, hogy január 10-én, szerdán este 9 órakor a szakosztály megalakuló ülésén a Calea M. Foch 10 szám I. em. alatti klubhelyiségében résztvenni sziveskedjenek.

A vorarlbergi síversenyen Glattl versenyző kórákára esett ugrás közben. Koponyaalapi törést és gerinctörést szenvedett s meghalt. A versenyt a halálos szerencsétlenség után nem folytatták tovább.

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott a kolozsvári Kishitelbank szanasági közgyűlése

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság szanasági javaslatát. Az akcióképes új vezetés megkezdte működését

Cluj-Kolozsvár, január 8. Vasárnap zajlott le a kolozsvári Kishitelbank nagy érdeklődéssel várt rendkívüli közgyűlése, melyen eldőlt ezen értékes és közintézmény számba menő intézet sorsa. Bankok életében soha nem látott érdeklődés kísérte ezen gyűlést, mert körülbelül 800 részvényes jelent meg igazolt módon s töltötte meg az e célra szükségéből igénybe vett neolog templomot. Az összehívásnak megfelelően pontban 11 órakor Rózsa Mór megnyitotta a gyűlést az igazgatóság nevében. A közgyűlés egyhangulag dr. Balázs Endre kolozsvári ügyvédet választotta meg a közgyűlés elnökének, Barabás Andort és dr. Tischler Lajost titkároknak, Székely Leót és Holländer Sándort hitelesítőknak.

Dr. Balázs Endre üdvözölte ezután a közgyűlés nevében a Foundation megjelent képviselőjét, majd figyelmeztette a jelenlévőket a hely által megkívánt méltóságra és a hatályban levő ostrom, állapotra.

A tárgysorozat első pontjaként dr. Balázs Endre olvasta fel az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését, mely szerint a házi vizsgálat és a Foundation inspektorai által történt megállapítás szerint az intézet passzívja, Lichtmann manipulációja és az időközi üzemi veszteségek miatt cca 4 és félmillió lejt tesz ki, amelynek fedezésére az igazgatóság a közgyűléstől azt kéri, hogy a kétmillió lejes alaptőkét 500 ezerre szálítsa le és a jelenlegi 280.000 lejes tartalékalapot a veszteségek fedezésére fordítsa, a maga részéről felajánlván 1 és félmilliót. A Foundation viseli az ezenfelüli kárt és

kivánsága szerint a most leszállított alap tőke újra felemelendő 2 millió lejre, ezen emisszió azonban teljes egészében a Foundation maga vállalja át. Az igazgatóság külön választja a felmentvényt és lemondás kérdését, felmentvényt ez alkalommal még nem kér, megbízatásáról azonban 1934 január 1-ji hatállyal lemond.

Az igazgatóság kérte, hogy a közgyűlés a maga kebeléből válasszon két megbízottat azon célból, hogy ezek eljárjanak azok ellen az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok ellen, akik a hártérítési másfélmillió alapból a maguk részüket ki nem vették.

Az igazgatóság javaslatot tett arra nézve is, hogy a kölcsönfolyósítási ügyszabályzat lényegesen módosíttassék azon kölcsönvevők részére, akik a jelenlegi alaptőke leszállítás terhéül viselni fogják. Dr. Ligeti Sándor részletesen megindokolja az igazgatóság javaslatát, visszaállította az intézet teljesítményére, mely szerint hét év alatt közel 140 millióra helyezték ki kölcsönt, arra a morális és anyagi veszteségre, mely a kisgazszienciaciát érné a szanaság elmaradásával és azt a kihajtást, mely ezen ügyet fontossá teszi a többi testvérintézetek számára, amelyek jelentős tőkével vannak érdekeltve a kolozsvári intézetnél. Dr. Ligeti vázolja az igazgatóság férfias és nyílt eljárását, mely szerint nem futamodik meg a felelősség kérdése alól, nem riad vissza a jelentős áldozattól és a Lichtmann öngyilkossága óta emberfeletti erővel folytatott sikeres küzdelmet a szanaság előkészítése és végrehajtása körül. D. Ligeti

annak a reményének ad kifejezést, hogy a közgyűlés józan kritikával építő és nem romboló munkát fog végezni.

A jelentéshez elsősorban Katz Ignác szól hozzá, aki szellemes szavakkal ajánlja elfogadásra az igazgatóság szanasági javaslatát. Ezután nagy hatást keltő módon dr. Klein Miksa szólal fel, aki vitán felülnek tartja a javaslatok elfogadását, hálás köszönettel adozik a Foundationnak a kárban való részvétele és a jövőre kilátásba helyezett újabb jelentős pénzforrások nyújtása miatt. A szomorú esemény bekövetkeztét a laza ellenőrzésnek tulajdonítja, ennek intézményes biztosítását kéri, valamint annak újabb megállapítását, hogy a bank kik ellen járhat el az okozott károk visszatérítéséért. Erre egy ötagu bizottságot ajánl és miután dr. Balázs megállapította, hogy az igazgatóság javaslatát a közgyűlés egyhangulag magáévá teszi, ezt elfogadottnak jelenti ki. A közgyűlés dr. Balázs Endre, dr. Klein Miksa, dr. Ligeti Sándor, Schwartz Ignác és Grosz Hermann egyidejűleg megbízta a felelősséggel terhelték elleni eljárás beindítására.

Az új igazgatóság és felügyelőbizottság kérdésében részletes vita következett, mert Glancz Jakab azt indítványozta, hogy ne választassák új igazgatóságot, amíg a közgyűlés a felmentvényt nem fogja megadni. Landesmann Lajos azon véleményének ad kifejezést, hogy a bank helyes működésének garanciájával a jövőben az kell szolgálgjon, hogy a részvényesek a közgyűlést mindig nagyszámban fogják látogatni és véleményüket nyilvánítani. A maga részéről új igazgatóság választását javasolja.

Schwartz Ignác okosan világítja meg, hogy a mai gyűlés egyaránt lehet lakodalmi vagy temetési ünnep, a kisgazszienciaciák azonban összefogva a szanasági érdekekben kell felsorakozniak. Majd Kohányi Samu nyugodt szavakkal válaszol, hogy a kisgazszienciaciák a bank fenmaradásáért kötelesek mindent elkövetni.

Hermann Dezső logikusan mutat rá az igazgatóság gerinces és okos magatartására, nélkülözhetetlennek tartja az igazgatóság választását.

Lazarovits Max kritikával illeti az igazgatóság felelős szerveit és a zárszámadások pontos betérjesztéséig ellenzi új igazgatóság választását s az igazgatóság szanasági javaslatának életbeléptetését.

Ussoskin Moise, a Foundation képviselője taláiban mutat rá a mai helyzetre, hogy a kisgazszienciaciák csak magukra számíthatnak és csak a szövetkezés bevált módszerével segíthetnek magukon. Ezért figyelmébe ajánlja a formailag részvényes, de lényegében szövetkezeti tagoknak a szövetkezeti ideál ápolását. Ezután a közgyűlés tisztagu, minden árnvalatát magába foglaló jelölőbizottságot küldött ki, melynek ajánlására a közgyűlés egyhangulag a következőket választotta be az igazgatóságba: Adler Sámuel, Boschán Géza, Barabás Andor, Glancz Jakab, Grosz Hermann, Hochmann Jakab, Goldberger Kálmán, dr. Kertész Jenő, László Jenő, Landesmann Lajos, Rózsa Mór, Schwartz Sándor, dr. Spitzer József, Schwartz Ignác, Vidrovits Izsó. A felügyelőbizottságba: Dr. Ligeti Sándor, Peller Lajos, Kohányi Samu, Kelemen Bernát, dr. Rimóczi Sándor, Holländer Sándor és Lukács Benjámin, akik mindannyian ismert és méltó reprezentánsai a kolozsvári zsidó társadalomnak.

Dr. Klein Miksa köszönetet mond a közgyűlés nevében dr. Balázs Endrénak a kiváló tapintattal és érzékkel történt elnökléséért. Grosz Hermann dr. Ligeti Sándornak mondott köszönetet az elvégzett munkáért, majd Adler Sámuel bensőséges szavakkal kéri a közgyűlést, hogy a sikeres munka után a béke érzésével távozzon el, mert még a hibásnak tartott igazgatóság és felügyelőbizottság is feladata magaslatán állott a tragikus esemény bekövetkezése óta és nem közönséges áldozattal, ügyszerezzettel lehetévé tette az intézet megmentését. Zárszóként Rózsa Mór mondott köszönetet a megválasztottak nevében, biztosítván a megjelenteket, hogy a bank már a hétfői nap től fogva képes lesz rendelkezésének megfelelni.

Ma meg csak a köztársasági

Magunk részéről örömmel regisztráljuk a fentieket, mert meggyőződünk, hogy a mindig nehezen és sokszor kifogásolhatóan gondolkozó tömeg kifogásokon és fegyelmizetten juttatta érvényre akaratát s ezáltal pontot tett a zsidó közvélemény számára rájő ügyre. A lépő igazgatóság és felügyelőbizottság valóban mindent elkövetett sikerrel az intézet megmentéséért.

HIDETÉS AZ ÚJ KELET LELKE: HIRDESEN AZ ÚJ KELETBEN

Megjelen!

Rettegetes Adolf

tragikomikus eposza, illedelmes jambusokban, kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a b.aurauj mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak föltöbb jávalva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sirni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvnyomdája után. Ára 20 lej és portó.

Minden e Municipia

AC re dit sze

Aradra s

Páris, janu Kelet, hogy a pial nevü fran tü visszaélések A visszaélések társadalmi bot gát, amelynek vü fezőr, aki sitotta meg a természetesen kezmenyei elő Mára a botrá gttöft, hogy D niszter kényte sít és a kormá zeki körök is osolnak a botrá many ellen.

Stavri

Páris, janu botrány egyre több magasáll nek bele a gy gos cinkosok

Stavri

Politikai k tárgyalják a b ügyét. Az ebb interpellációk ellenlék politik ügyet és nagy mentben.

A bayonnei nagy hullámok értelmében er Chauteampól pártfogók lelep — Ha a fele hel — írja az tempsnek haboz az ügyben sze

A lapok teg mter, a jelenlé aki 1932-ben a visszatérjen de Párisba és fe ügyben játszo

Hazaérkezése miniszterelnök lapok azazl v táta magát a b csalásában és tereleők — mi lik — felszól császa tárcájá ter Chauteamp a nyilatkozatt Azt hiszik, volt meg a

Minden eddigi francia panamát felülmuló botrányra dagadt a Credit Municipiale szélhámos fezőrjének ügye

A Chautemps-kormány és a párizsi rendőrfőnök pozícióját is megrendítette Stavisky fantasztikus szélhámosossága

Lemondásra készül a francia kormány. Stavisky, a nagy panamista fezőr félmilliárd frankot vágott zsebre

Aradra szökött Stavisky, a Credit Municipiale panamista fezőrje?

Párizs, január 9. Megírta az Uj Kelet, hogy a bayonnei Credit Municipiale nevű francia banknál óriási méretű visszaéléseknek jöttek a nyomára. A visszaélések felfedezése most óriási társadalmi botrányra kezd kinőni magát, amelynek hőse egy Stavisky nevű fezőr, aki óriási összegekkel károsította meg a francia államot s aki természetesen megszökött az ügy következményei elől.

Mára a botrány már olyan méreteket öltött, hogy Dalimier gyarmatügyi miniszter kénytelen volt beadni lemondását és a kormányal szemben álló ellenzéki körök is politikai manővert követelnek a botrányos ügyből a kormány ellen.

Stavisky 500 milliót vágott zsebre

Párizs, január 9. A bayonnei bank botrány egyre dagad. Hullámai egyre több magasállású személyiséget kevernek bele a gyanúsítottak, az állítólagos cinikusok és a szemethunykó táborába. Ma már 500 millióra becsülik azt az összeget, amit Stavisky zsebrevágott tehát magasabbra, mint amennyire az iddigi nagy francia botrányok bármelyikének károsossága rugott. Miniszterek és politikusok egész soráról beszélnek, hogy kisebb-nagyobb provizórt vágtak zsebre Staviskytól.

A párizsi tőzsdén alig beszélnek egyébről, mint a Stavisky-ügyről. Nemi hiszik azonban, hogy komolyabb következményekkel járjon a bayonnei krach, mert a nagy tőzsdégek nincsenek közvetlenül erősen érdekelve.

De ha viharos hatás nem is mutatkozik a tőzsdén, mindenesetre nagy kedvetlenséget okozott különösen az állam papirokkal szemben. A publikum ilyen monstrebotrány után bizalmatlan lesz az állam pénzügyeivel szemben, ez pedig ma, egy új államkölcsön kibocsátásának előestéjén, igen aggodalmat keltő jelenség.

Stavisky itt, Stavisky ott, Stavisky sehhol

Párizs, január 9. A Stavisky-botrányban léhasz eréllyel folyik a vizsgálat. A Credit Municipiale bayonnei palotájában megtartott újabb házkutatás során Stavisky egész levelezését lefoglalták s a levelekből megállapították, hogy a fezőrkirály újabb óriási arányú szélhámososságra készült.

Hogy miben állott volna ez az új eselási manőver, arról a rendőrség még nem adott hivatalos jelentést. A lefoglalt könyvekből is kiderült, hogy Stavisky vállalatának kizárólag passzívái voltak aktívái azonban egyáltalán nem.

A francia lapok alaromat fujnak

Politikai körökben nagy izgalommal tárgyalják a bayonnei városi hitelintézet ügyét. Az ebben a tárgybán bejegyzett interpellációk száma ötre emelkedett. Az ellenzék politikai térre akarja terelni az ügyet és nagy vitát készít elő a parlamentben.

A bayonnei botrány a sajtóban is igen nagy hullámokat ver fel. A lapok egyértelműen erővel fellépést követelnek Chautempestől s a büntársak és titkos pártfogók leleplezését sürgetik.

Ha a felelősség minisztereket is terhel — írja az Avenir — akkor Chautempsnek hűbözés nélkül meg kell válnia az ügyben szereplő miniszterektől.

Ma még csak miniszteri tárcák forognak kockán, holnap azonban az egész köztársasági rendszer veszélybe sodródhatik.

A lapok tegnap követelték, hogy Dalimier, a jelenlegi gyarmatügyi miniszter, aki 1932-ben a munkaügyi tárcát viselte, visszatérjen délfranciaországi üdüléséből Párizsba és felvilágosításokat adjon az ügyben játszott szerepéről.

Hazaérkezése után Dalimiert Chautemps miniszterelnök magához kérte, akit a lapok azaz vádolnak, hogy kompromittálta magát a bayonnei Credit Municipiale csalásában és visszaéléseiben. A miniszterrel — mint politikai körökben hírlik — felszólította Dalimiert, hogy bocsássa tárcáját rendelkezésére. A miniszter Chautempestől távozásban elzárkózott a nyilatkozattétel elől.

Azt hiszik, hogy Dalimierben nem volt meg a hajlandóság a lemondás

raba. Ma már 500 millióra becsülik azt az összeget, amit Stavisky zsebrevágott tehát magasabbra, mint amennyire az iddigi nagy francia botrányok bármelyikének károsossága rugott. Miniszterek és politikusok egész soráról beszélnek, hogy kisebb-nagyobb provizórt vágtak zsebre Staviskytól.

A párizsi tőzsdén alig beszélnek egyébről, mint a Stavisky-ügyről. Nemi hiszik azonban, hogy komolyabb következményekkel járjon a bayonnei krach, mert a nagy tőzsdégek nincsenek közvetlenül erősen érdekelve.

De ha viharos hatás nem is mutatkozik a tőzsdén, mindenesetre nagy kedvetlenséget okozott különösen az állam papirokkal szemben. A publikum ilyen monstrebotrány után bizalmatlan lesz az állam pénzügyeivel szemben, ez pedig ma, egy új államkölcsön kibocsátásának előestéjén, igen aggodalmat keltő jelenség.

A péntek reggeli párizsi lapok egész képsorozatokat közölnek Stavisky magánéletéről, hogy lássa a közönség, milyen óriási luxust fejtett ki Stavisky és felesége a divatos francia fürdőhelyeken és játékkaszinókban.

A francia rendőri rádióállomás az óceánon haladó összes gőzösök figyelmét felhívta a fezőrkirályra és felkérte a kapitányokat, vizsgálják át az utasok névjegyzékét és állapítsák meg, nem tartózkodik-e Stavisky valamelyik hajón. A párizsi rendőrség feltevése szerint Stavisky valószínűleg a tengerentúltra szökött.

előterjesztésére. Emiatt a kormány ma tartandó minisztertanácsán elő fogja határozni az összminisztérium lemondását.

Bizonyos, hogy újra Chautemps fog miniszterelnöki megbízatást kapni, aki ezáltal újfólag meg fogja kísérelni Herriotnak a kormányba való bekapcsolását.

A rejtélyes Stavisky

Szinte elképesztő az a fölény, amellyel Stavisky közel öt év óta fittyet hányt a francia igazságszolgáltatásnak és mind ezideig elkerülte, hogy csekélyhamisítási ügyében ítéletet hozhasson a bíróság. Minden alkalommal, amikor tárgyalásra került a sor ebben az ügyben (legutóbb december második felében)

Stavisky ügyvédje orvosai bizonyítvánnyal jelent meg a bíróság előtt s igazolta hogy Stavisky egy párizsi környéki elmegyógyintézetben van és ezért nem jöhet el a tárgyalásra. Stavisky pedig ugyanakkor, amikor december hóban ez a kis jelenet lejátszódott a bíróság előtt, boldog nyugalommal ebédelt a Champs Elysées egyik előkelő vendéglőjében, nem messze a belügyminisztériumtól és a politikai osztály épületétől, magasrangú politikusok társaságában.

Egyébként Stavisky jelenleg tartózkodási helyéről továbbra is ellentmondásos híresztelések keringenek. Legvalószínűbb az a verzió, hogy a szélhámos gépkocsin Belgiumba szökött s onnan utra kelt tengerentúltra.

Ennek a feltevésnek azonban élénken ellentmond az aradi rendőrségre érkezett távirati jelentés Chiappe párizsi rendőrfőnöktől, melyben arról értesíti az aradi rendőrséget,

hogy Stavisky világszélhámosnak okvetlenül Aradon, vagy Temesváron kell tartózkodnia, mert német utlevéllel Ausztrián át Bukarest felé vette útját.

Ugy tudják, hogy Stavisky az elmúlt évben Erdélyben járt, hogy a magyar optánsokkal kapcsolatos panamát előkészítse. Aradon nagy feltűnést keltett a párizsi rendőrfőnök átirata.

Per a kincstár ellen

Párizs, január 8. Azok a biztosítótársaságok, amelyeket károsodás ért a bayonnei Credit Municipiale üzemelvével kapcsolatban, pert készülnék folyamatba tenni Bayonne városa és a francia államkincstár ellen.

A kormány hír szerint szigorú fegyelmi eljárást folytat le azon igazságügyi tisztviselők ellen, akik lehetővé tették a szélhámos Staviskynek korábbi bünperei ítélethozatalának elodázását

és azok ellen is, akiknek hanyagsága révén Stavinsky megszököhetett.

Bayonne főpolgármestere, aki a kerületet a törvényhozásban is képviselte, lemondott állásáról és mandátumáról is.

A botrányban kompromittált Dalimier gyarmatügyi miniszter nem akar visszalépni s jóhiszeműségét hangoztatja.

Chiappe is bűnös

Párizs, január 8. Újabb jelentés szerint Garrat bayonnei főpolgármestert és képviselőt a Credit Municipiale bukásával kapcsolatban letartóztatták.

A lapok támadják a jelenleg Firenzében tartózkodó, de már visszahívott Chiappe párizsi rendőrfőnököt is. Hangoztatják azt az értesüléseket,

hogy a rendőrfőnök még két héttel ezelőtt a körözött szélhámos Stavisky társaságában mulatott és annak vendége volt. A Paris Midi szerint Stavisky manipulációival félmilliárd frank kárt okozott a francia államkincstárnak.

A rendőrség egyébként nyomában van a szélhámosnak. Néhány nappal ezelőtt Staviskyit Savoieban látták. Nem hiszik, hogy átlépte volna a francia határt.

Herriot tegnap Nizzában tartott beszédében azt hangoztatta a bayonne-botrányval kapcsolatban, hogy sem ő, sem radikális barátai nem fogják rossz néven venni, ha a bíróságok a legszigorúbban lépnek fel a visszaélésekkel szemben.

Hétszáz-hétszáz lej pénzbüntetésre ítélték négy falusi legényt, akik magyar nemzeti színű papirokat tüztek a kalapjuk mellé

Egy falusi sorozás epilógusa a törvényszék előtt

Cluj-Kolozsvár, január 9. (Az Uj Kelet tud.) A törvényszék második szekciójának Popa tanácsa előtt négy magyarvalkót fiatal parasztleány áll. Az a vád ellenük, hogy a múlt év májusában magyar nemzeti színt tüztek ki a kalapjukra és úgy mentek végig a falun. Az ügyészség irredenta propaganda miatt emelt vádat ellenük. A négy legény Péter Ferenc, Bálint György, Huszár András, Gergely Ferenc, nem védekeznek. Beismerik, hogy minden úgy történt, amint az a vád iratban szerepel. Egyetlen amit védekezésükben felhozhatnak az, hogy erősen be voltak rugva.

Egyenként hallgatják ki őket ezután, amikor is kiderül, hogy az emlékezőes napon sorozták be őket katonának. Miután a sorozási cédulát megkapták sok más részére írták magukat. Végtelenek a falun és vettek azokból a zöld-piros papirokból, melyet a falu piacán 2 lejért árult egy asszony. A színes papírt román legények is megvették a kalapjuk mellé tüzték. A magyar legények azonban a piros és zöld papírt mellé még odatették a fehér színű sorozási cédulát. Az így feldiszipített kalap legényekkel szembe jött a falu egyik esendőrőrmester és leigazoltatta őket, majd jelentést tett az ügyészségnek ellenük.

Clugudeanu ügyész bűnösnek tartja a négy magyar legényt. Szerinte a magyar nemzeti szín kitűzése már kimeríti az irredentizmus kritériumait, mely beletartozik a Märzeseu törvény 10-ik szakaszába. Maga az a cselekmény még nem lenne bűn — mondja az ügyész — de tudjuk, hogy ez nem csak egy nemzetnek a színe, hanem a magyar államot jelképezi.

Tudjuk, — folytatja — hogy a kisebb ségek közül különösen a magyarok nincsenek megelégedve sorsukkal és így ez egy demonstráció a magyar állara melletti. Kérem a megbüntetésüket.

Ezután dr. Giurgiu János védő emlékezik szólasra. Kijelenti, hogy egyáltalában nem tulajdonít nagyobb fontosságot az ügynek. A magyar rezsim alatt is előfordult, hogy egyesek román nemzeti színt tüztek ki.

Visszaemlékszem, — mondja Giurgiu, — hogy a háború előtt egy brassói román hölgy román nemzeti színt szalagot kötött a kutyája farkára és nem lett semmi bántódása. A fehér sorozási cédula nem is tartozott a többi színhöz, csak véletlenül került oda — folytatja tovább.

Talán csírrrel kellett volna odaragasztani? — kérdezi az elnök.

Nem cipészek ezek — feleli sértődötten a védő —, hogy csírral használjanak.

A bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdetik az ítéletet. A Märzeseu törvény alapján bűnösnek mondják ki a négy legényt és ezért fejenként 700 lej büntetésre ítélték őket, az ítélet végre hajását azonban három évre felfüggesztették. Az ítéletben ugy a vádlottak, mint az ügyész megnyugodott és így az ítélet végére.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes befizetésével.

Az első héber hangosfilm rendezője nyilatkozik az Uj Keletnek

„Palesztina a legtehetségesebb és legcsodálatosabb emberek országa” — mondja dr. Lázár Lajos filmrendező

Budapest, január 8. Megírta az Uj Kelet, hogy az újonnan megalakult palesztinai filmgyár, az „Orient Film Corporation” első hangosfilmjének rendezésére dr. Lázár Lajos, a neves budapesti filmrendezőt hívta meg. Dr. Lázár Lajos, aki európai viszonylatban is egyike a legkiválóbb filmrendezőknél, kiutazott Palesztinába, ahol öt hónapig dolgozott az első héber nyelvű hangosfilmen, amely Avigdor Hameiri: „A föld szimfóniája” című színdarabjából készült. Dr. Lázár Lajos a napokban érkezett meg Budapestre s érdekes palesztinai élményeiről a következőkben számolt be munkatársunknak:

Az orszáépítés hősköltevénye
Életem egyik legnagyobb élménye volt az öt hónapos palesztinai tartózkodás. Egy merőben új világ tárult fel előttem, az orszáépítés dübörgő ritmusú hősköltevénye, amelynek csupa lelkes és áldozatos, névtelen hőros minden szereplője. A film is, amelynek rendezésére meghívtat kaptam, ezt az új világot akarja bemutatni. **Emberek Palesztinában** — ez lehetne a film címe, amely valóban az orszáépítés névtelen hőseinek életét pergeti le majd a közönség előtt. Maga a film Avigdor Hameiri, a kiváló héber költő: „A föld szimfóniája” című színdarabjából készült, amely a Habima színházban fog rövidesen színi kerülni. Hameiri egy utópisztikus témát dolgozott fel a darabjában, amelyet ebben a formájában technikailag sem volt lehetséges filmre alkalmazni. Az eredeti scenáriumot tehát át kellett dolgozni s ezt a munkát Hameiri Erich Brockkal, a neves filmíróval együtt végezte el. A film tulajdonképpen a kvucák életét mutatja be. A kvucabeliek a föld szerelmesei, akik egész életüket és minden energiájukat a földnek áldozzák s gyakran szembekerülnek azzal az irányváltással, amely Palesztinának ipari fellendítését célozza. A film fő hőse Dán, egy ipari-industriális irány szolgálatában álló mérnök, akinek egy zsebtáblán tervezte van: a Vörös- és Földközi tenger között akar csatornát építen. A hősnő Tnuva (termékenység), egy kvucabeli leány, aki megtestesítője a lelkes chalucának. Tnuva és Dán szerelmesek lesznek egymásba és ez a szerelmi történet adja a film gerincét, amelynek hősei a föld és az ipar harcosai, akik különböző utakon akarják megvalósítani aközös célt: maggyá és virágzóvá tenni a Szentföldet.

A kvucák előzetes cenzurája
Még hozzá se kezdtünk a film forgatásához, — meséli Lázár dr. — és a film máris keresztülesett egy előzetes cenzurán. A kvucák, mikor megtudták, hogy a film az ő életüket viszi színpadra, ragaszkodtak ahhoz, hogy felül bírálják annak eseteleményét. Kiküldtek tehát egy bizottságot, amelybe minden kvuca delegált egy tagot és a bizottság megtárgyalta velünk a filmet, tanácsokkal látott el bennünket, több, a valósághoz igazodó módosítást ajánlott, amelyet meg is csináltunk. A kvucák azért helyezték súlyt erre a különben szokatlan előzetes cenzurára, mert azt akarták, hogy az első héber nyelvű film a valóságnak megfelelően mutassa be a világnak a kvucák életét.

A film elkészítésében nagy szerepük volt a magyarországi zsidóknak. A film operatőre: Lányi János, a fő szerepet pedig: Szász György játszta. Különben a szereplő színészek java részét a Habima színház tagjai közül kerültek ki. A felvételeket több helyen csináltuk, így: az Emekben, Ein chordan, Huginban, Deganja Alefben, Tiberiasban, Szafedben. Sok nagyon érdekes élményben volt részem, amelyekről napokig tudnék mesélni. Ezek közül csak néhányat ragadok ki, a legjellemzőbbeket. Mikor az arab zavarások voltak, éppen Tiberiasban kellett mennünk felvételre. A munka sürgős volt, halasztást nem tűrt. Egy akadály volt mindössze: nem akadt vállalkozó, aki Haifából autót Tiberiasba vigyen bennünket. Végül akadt két zsidó soffőr, két remek, marcona fiu, aki hajlandó volt nekivágni a veszedelem utának. Az autó több ízben defektust kapott az országúton, így Nazarethben is, itt ott feltűnédeztek egyes arab járőrök, ezek azonban nem mertek támadást intézni az autó ellen. Erre különben alapos okok is voltak, mert mint az uton kiderült, az autó valóságos arzenálja volt a revolvereknek és főröknek, amelyekkel a soffőrök fel is fegyvereztek bennünket. Éjszaka értünk Tiberiasba, ahonnan a két soffőr azonnal visszafordult. Mikor megkérdeztem tőlük, hogy nem félnek-e a kockázatos éjszakai uttól, — nevettek és elmondták, hogy edve vannak az ilyen guerilla-harcokhoz, fegyverrel a kezükben ketten játszva elbánnak huszharminc arabbal is.

Csodatevő Eliás próféta
Haifa mellett van Eliás próféta barlangja, amelyhez egyforma kegyellettél zarándokolnak el a zsidók és az arabok. Mikor ott jártam, éppen az arabok tartottak ott egy vallási ünnepélyt, énekeltek, táncoltak muzsikaszó mellett és a legelősebben tiltakoztak az ellen, hogy felvételeket készítsék róluk. Persze ellenkezésüket csakhamar megtörte a baksis. Hogy Eliás próféta csodatevő erejében milyen szentül hisznek az arabok, erre jellemző esetet láttam. Találkoztam itt egy arab asszonnyal, aki már hatodik hete tartózkodott a barlang előtt epileptikus fiával. A fiút minden este bezárták a barlangba s hiába ordított és bögött a gyerek, reggelig nem érezte ki. Az arab hit szerint ugyanis ez a leghatásosabb kúra az epilepszia ellen.

Ha már az arabokról van szó, el kell mondanom, hogy a mesterségesen szított zvárgásoktól eltekintve, legfőbb helyen azt tapasztalom, hogy ideális testvéri viszony van az arabok és zsidók között. Résztvettem egy Nesefen (ünnepélyen), amelyet a kvuca annak örömeire rendezett, hogy felépítette saját cemenlappgyárat. Ezen az ünnepélyen megjelent a szomszéd arab falu sejkje a fiával, akik a legmeghittettebb hangulatban együtt mulattak a zsidókkal, akik kitüntően sikerült műkedvelői előadást rendeztek. Általában minden kvucán gyakoriak a műkedvelői előadások, amelyek a föld lelkes munkásainak ugyszólván egyedüli szórakozásuk. A műsor összeállítása sem okoz különösebb nehézséget számukra, mert

sehol a világon annyi tehetséges író van, és művésszel nem találkoztam, mint a zsidó telepesek között.

„A legcsodálatosabb emberek országa”

A legtehetségesebb és legcsodálatosabb emberek országa Palesztina, — mondja Lázár dr. — A becsületesség nek és a bizalomnak olyan példával találkoztam itt, amelyek bámulatba ejtettek. Csak két jellemző apróságot mondok el. Tel-Avivban bementem egy üzletbe bevásárolni. Hetven piasterért vettem valamit, de csak egy tíz fontosom volt. A kereskedőnek sem volt váltópénze, erre a legtermészetesebb hangon kijelentette, hogy vigyem el az árut s pénzt majd hozzam meg másnap. „De hiszen Ön nem ismer engem!” — mondtam csodálkozva.

„Az nem baj, azért megbízom magában...”
Egyszer három héti betegeskedtem és egy kvucabeli orvos kezelt. Mikor felépültem, fizetni akartam neki, amit ő a leghatározottabban visszautasított. Ő — mint mondotta — emberi kötelességét teljesítette, neki hivatása a gyógyítás, amit már csak azért sem teljesít pénzért, mert a kvucán semmi szüksege nincs pénzre.

Végül elmondotta még Lázár dr., hogy az esős évszak beállta miatt nem tudta befejezni a filmet. Tavasszal újból kiutazik Palesztinába s pár hét alatt befejezi az első héber nyelvű hangosfilmet, amely az újjászülető Szent föld hősi eposzát tárja majd a világ elé. (r. a.)

Kulturrember könyvtárból nem hiányozhat

Horrabin: Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

MEG KELL ELŐZNI A ROHAMOT!

AMIKOR ERŐS NYILALASOKAT, arc-idegzsábas, oldalszurásokat és tompa vesefájdalmakat érzünk; fejfájásról, álmatlanságról és görcsökről panaszkodunk... az ellenség már behatolt a várba: a húgysav túltelítette a vért. A kiválóasztó szervek különösen a vese és a máj már nem működnek rendesen.

Nem szabad bevárni ezt az állapotot. Amint minden orvos mondani szokta, meg kell tisztítani a vért és a szervezetet sejtjeit ezektől a mérgektől, mégpedig a húgysav legjobb megbontójával: az URODONAL-lal.

A RENDSZERES URODONAL-KÚRA megkíméli a kösvényre hajlamosakat minden ilyenmü betegségétől, de különösen azokat a súlyos csapásoktól, amelyek rendszeresen be szoktak következni: az érlemezsedéstől, a vesegyulladásától, a húgysavnak a vérében való herakódásától, és a gutaütéstől.

AZ URODONAL MEGSZABADIT A REUMATÓL, MERT ELTÁVOLITJA A SZERVEZETBŐL A MÉRGEKET.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Zsufolt ház tapsolta végig az új Hunyady darabot

(Az Aranyifju bemutatója Kolozsváron)

Hétfő este teljesen zsufolt ház előtt tartották meg Kolozsváron Hunyady Sándor új darabjának, az Aranyifju nak bemutatás előadását, amelyre az immár világhírű szerző is leutazott Budapestről. Előkelő közönséggel telt meg a színház nézőtere, amely elejétől végig izgalommal és lelkesedéssel kísérte a lebilincselően hatásos, érdekes és minden ízében drámai feszültségű darab előadását.

Miként Budapestben, nálunk is kirobánó, zajos sikert könyvelhet el az új Hunyady darab, amelyet a külföld legelőkelőbb színházai is csak Kolozsvár után fognak műsorukra vethetni.

A darabról és az előadásról szóló részletes beszámolókat holnap szá munkban közöljük, itt csak azt jegyezzük meg, hogy már a mai és holnapi előadások jegyeit is tömegesen vásárolja a közönség. Egyébként a kolozsvári szintársulatnak januárban ezek az utolsó előadásai, mert a csütörtöki előadás után a társulat három hetes vendégereplésre nagyváradi állomására utazik át.

- MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:**
Hétfő, kedd, szerda, csütörtök este fél 9: Aranyifju. (Hunyady Sándor 9 képből álló bűnügyi története. A Vig. színház legnagyobb sikerű újdonsága a szerző személyes jelenlétével.)
- SELECT-MOZGÓ MŰSORA**
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
A csókprofessor. Píkás vigjáték, főszerepekben: Maurice Chevalier és Ann Dvorák.
- URANIA-MOZGÓ MŰSORA**
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Fru Diavolo. Auber vígoperája nyoma, főszerepekben: Dennis King, Stan és Bran.

APRÓ HIRDETÉSEK

- Csipkevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelegyek készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R.
- Benősiültet nagyforgalmu, saját házamban levő textil, urj és nő divatru üzlettemhez kellő szakképzettséggel rendelkező — 30 év körüli — minden tekintetben kifogástalan uriember. Kimerítő élet rajzzal és fényképpel ellátott leveleket „Diszkreció” jelige alatt a kiadó továbbít.
- Hölgyek figyelmébe! Elsőrangú cukrász tanfolyamot rendez. — Érdeklődni főtéri Ujságkioszkban (nyilvános telefonállomás) délutánoként 4-5-ig.
- Modern, finom kivitelű komplett ebédelőberendezés eladó. Ugyanott tele, hálók alkalmi árért. Dézsma ucca 2. Asztalosműhely.
- Kovácsműhely teljes berendezését átvenné vidéki kovácsmeister. Cim a kiadóban.
- Használt, jó állapotban levő asztalos és esztergályos gépeket, szerszámokat megvételre keresünk. Cim a kiadóban.
- Zsidó családnál házvezetőnői, szakácsnői állást keres gyermektelen özvegyasszony. Esetleg vállana bejárással takarítást és mosást is. Cimeket kérem a kiadóba leadni.
- Lakótársnőt keres elegánsan bútorozott, egészséges szobába tisztviselőnő. Fördőszobahasználat. Cim a kiadóban.
- Uj hálóberendezés, kőrifa, hét darabos, olcsón eladó. Str. Ilie Macelar (Zsák ucca) 12.

ROYAL Ma, 10 óra

CZÁR Fősz.: Eggerth M. szép

Hatszázmillió... elő Amerikában... re, Párizsból jelentő... sana északgöörög... szeri munkanélkü... ban körülbelül hat... nak előlányozni...

Politikai... jelentik: A parlam... tóban példátlanul... sana északgöörög... tömeg meglincselt... nek politikai néze... neki. Az áldozat... egyik képviselője... zeki beszédet akar... részt kormánypart... lakosságának. Hov... rizs miniszterelnö... kijelentésekre rag... lyek a minisztere... sértették meg, a... rárohant és a s... agyonverte.

Ujabb gyors... legrosszabb légi u... lentik: A hollandi... Postjaeger nevü p... terdam és Batavia... légi utvonaltat 280... átlagsebességgel te... indult vissza Batá... nagy érdeklődéssel... hogy ujabb gyors... érn.

Udit

Germania

Jud

Hatvanhét m... gény alban család... A jugoszláviai Po... pen albanok lakn... nap óta nagy ige... sudina Azema-esa... több mint 67 mill... költék. Semsudina... a háboru előtt el... most, amikor meg... get hagyott hozzá... Azema leányát Gy... peramentumos, se... léppen sem akart... egész életét a mo... tyolán át nézze. N... szép hangja volt... népénekésno „sz... buesut mondott a... sem tudta többé... szülők elisrátták... a temetőben sírkö... nak vélt, eltűnt le... az első hónapok... esemény történt... a községbe. Az a... gazdag férja, egy... angol kereskedő... dersonnak Ceylon... tai és cukornád ü... részét Konstanta... le. Guuziáda a k... mondotta, hogy a... löi házból, akkor... tinápolvi kávéhá... merkedett meg... videsen meghalt... Guuzidára hagy... hogy felesége az... köteles eltölteni... tén tropikus beté... Amerikába vándó... és családjára hag...

HIREK

Royal Mozdó

Ma, kedden:

CZÁREVICIS

Fősz.: Eggerth Márta, Lehár örök-szép operettje.

Hatszázmillió dollárt irányoznak az Amerikában munkanélküli segélyek re. Párizsból jelentik: A Chicago Tribune európai kiadásának amerikai jelentései szerint munkanélküli segélyekre Amerikában körülbelül hatszázmillió dollárt fogják előírni.

Politikai lincselés. Szalonikiból jelentik: A parlamentáriszmus történeteiben példátlanul álló eset történt. Kosana eszackgörgörországi városkában: a tömeg meglesélt egy képviselőt, aki nek politikai nézetei nem tetszettek neki. Az áldozat a Venizelosz-párt egyik képviselője: Valnotis, aki ellenzéki beszédet akart tartani a tulajdoni részek kormányáról. Hevesen támadta Caldaris miniszterelnököt s amikor olyan kijelentésekre ragadtatta magát, amelyek a miniszterelnököt személyében sértették meg, a felháborodott tömeg rárohant és a szószoros értelmében arányverte.

Ujabb gyorsasági rekord a világ leghosszabb légi utvonala? Hágából jelentik: A hollandi légitársaság Postjaeger nevű postrepülőgépe Amsterdam és Batavia közötti leghosszabb légi utvonalt 280 kilométeres óránkénti átlagssebességgel tette meg. A gép most indult vissza Bataviából. Megérkezését nagy érdeklődéssel várják, mert lehet, hogy újabb gyorsasági rekordot fog elérni.

Üdít és szepit

Germandrée

Puder és Crém

Hatvanhét milliót örökölt egy szegény albán család. Podujevóból jelentik: A jugoszláviai Podujevóban, ahol főképpen albánok laknak, a lakosság néhány nap óta nagy izgalomban él, mert a Sem sudina Azema-család és a hozzátartozói több mint 67 millió dinár készpénzt örökölték. Sem sudina Azema leánya évekkel a háború előtt eltűnt szülőfalujából és most, amikor meghalt, hatalmas örökséget hagyott hozzátartozóira. Sem sudina Azema leányát Gyuziádnak hívták. Temperamentumos, szép leány volt és semmiképpen sem akart beleszerezni abba, hogy egész életét a mohamedán asszonyok fátolyán át nézze. Mivel Gyuziádnak igen szép hangja volt, és minden áron balkáni népdalok, „szevdalonka” akart lenni, büszke volt a szülői háznak és senki sem tudta többé, hogy mi történt vele. A szülők elszármagok, sőt albán szokás szerint a temetőben sírkövet is állítottak a halottnak vélt, eltűnt leánynak. A háború után az első hónapokban Podujevóban nagy esemény történt. Hatalmas autó futott be a községbe. Az autóban Gyuziáda ült gazdag férjre, egy híres konstantinápolyi angol kereskedő Lukusz Henderson. Hendersonnak Ceylon szigetén voltak vállalkozásai és cukornád ültetvényei. Üzletei nagy részét Konstantinápolyban bonyolította le. Gyuziáda a kíváncsi albánoknak elmondotta, hogy amikor megszökött a szülői házból, akkor Üszkübbe és Konstantinápolyi kávéházakban énekelt. Ott ismerkedett meg férjével, Henderson révén megismerkedett az egész vagyonát Gyuziáda hagyta azzal a kikötéssel, hogy felesége az életét Ceylon szigetén köteles eltölteni, Gyuziáda Ceylon szigetén tropikus betegséget kapott és onnan Amerikába vándorolt, ahol most meghalt és családjára hagyta hatalmas vagyonát.

Ujabb zavargásokra készülnek a palesztinai arabok? Jeruzsálemből jelentik: Január 15-én az úgynevezett Raman-dan böjt utolsó napja és attól tartanak, hogy ezen a napon újabb zavargásokat fognak megkísérelni a palesztinai arabok. Az összes arab és főleg mohamedán lakos kivéve a Falastint, lázító cikkekben hívják fel az arab tömegeket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a tervekelt tömeggyűlésekben. A Falastin ezzel szemben óva inti a lakosokat minden újabb kalandtól és hangsúlyozza, hogy a legutóbbi zendülések elegendő mértékben hívták fel a világ figyelmét az arab kérdésre. A kormány széleskörű övintézkedéseket tett az esetleges zavargások megakadályozására. Beavatott helyről származó értesülések szerint Egyiptomból katonai erősítést vezényelnek Palesztinába, hogy szükség esetén elejét vegyék minden megmozdulásnak. A kormány egyébként új rendtörvényt léptetett életbe, mely szigorú büntetéseket ír elő mindazokra, akik a közrendet veszélyeztetik vagy megbontják.

ELJEGYZÉS. Príncipe Piri és Lundenburg Kornél jegyeztek. (Mindenki külön értesítés helyett).

Községtagválasztásokra készül Spanyolország. Madridból jelentik: Barcelonában a baloldali pártok a küszöbön álló községtagválasztásokra való tekintettel tömeggyűlést rendeztek, amelyen 50 ezer ember vett részt s amelyen Azzana volt spanyol miniszterelnök is mondott propagandabeszédet.

Csang Kai Sek marsall nagy győzelmet aratott a kínai kommunisták felett. Londonból jelentik: Csang Kai Sek marsall, aki a nankingi kormányzatot vezeti a fukjengi kínai kommunista hadsereg elleni harcban, nagy győzelmet jelentett Nankingban.

Felrobban a lópor egy albán fűszerüzletben. Belgrádból jelentik: Az albán határ közelében fekvő Pleva városkában esütőtökön délután egy fűszerüzletben súlyos robbanás történt. Egy vevő vigyázatlanul égő cigarettát véletlenül dobott el, amelytől felrobbanott néhány kilogram lópor. A robbanás teljesen elpusztította az üzletet és nyolc embert súlyosan megsebesített.

Egy palesztinai csodagyermek. Jeruzsálemből jelentik: Jizchak Giteles 11 éves hegedűművész a napokban mutatkozott be a nyilvánosság előtt. Szakértők és meghívott vendégek előtt játszott a művészgyermek, aki a jeruzsálemi zene-konzervatórium tanítványa. A 11 éves hegedűs bámulatba ejtette a közönséget és komoly zeneszakértők még a Jehudi Menuchiménál is nagyobb jövőt és fejlődést jósoltak neki. Jizchak Giteles egyébként is rendkívül hasonlít Menuchimhoz és azok, akik tanultak Menuchim első sikereinek, sok közös vonást találnak a két csodagyermek között. Palesztinában nagy lelkesedéssel fogadták az új felfedezést. Általános a vélemény, hogy Palesztinában nagy jövője van a zeneművészetnek és az eddigi eredményeket és nagy tehetségeket nemcsak a palesztinai generáció adottságaira, hanem a kitűnő jeruzsálemi zeneoktatásra is vezetik vissza.

Megjavították az ezerkilométeres repülés világrekordját. Párizsból jelentik: Mascotte francia pilóta legutóbbi repülésekor 2 óra 47 perc 31 másodpercre javította meg az ezerkilométeres repülés világrekordját, ami 358,158 kilométeres órátlagnak felel meg. Az eddigi világrekordot Delbos pilóta tartotta 334 kilométeres átlaggal.

Javult a japán hadügyminiszter állapota. Tokióból jelentik: Arakhi japán hadügyminiszter, aki nemrégén tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett, újabb jelentések szerint jobban van. A láza megváltozatlanul magas ugyan, de a tüdőgyulladás kezd visszafejledni.

Junius elsején megnyílnak az ausztriai játékkaszinók. Bécsből jelentik: Tüdőbetegség Auszria a játékkaszinók koncesszióját, külföldi társaságoknak adta el. Most a játékkaszinó ügyében egy végrehajtási utasítás jelent meg, mely kötelezi a koncessziós külföldi társaságot, hogy a kaszinók üzemét 1934 június elsejéig indítsák meg.

Hatóság elleni erőszakkal vádolják az ismert zsebmetszőt. Erős Józseffel már gyakran találkozunk az igazságszolgáltatás különböző fórumain. Mindezek az ért, mert szokásos és családjában hagyományos mesterségét, a zsebtolvajlást űzte. Egész kivételesen ma hatóság elleni erőszakkal vádjával került a törvényszék elé, mert állítólag tetőleg bántalmazta Rotár János rendőrségi ágenset, aki igazoltatás végett a rendőrségre akarta kitérni a gyanús viselkedésű Erőst. Erős viszont önzertesen hangon tiltakozik a vád ellen és kijelenti, hogy teljesen ártatlan. A sértett Rotár ismét nyomatékosan hang sulyozza vádját, mire Erős ingerült hangon kiált rá: maga hazudik. Az elmők leintí Erőst, majd rövid tanácskozás után egyhónapi fogságra és ötszáz lej büntetésre ítélt a zsebtolvajt. Erős kijelenti, hogy nem nyugodott bele az ítéletbe. Ártatlanságát bizonyították — mondja — és még engem büntetnek meg? Az ügyész súlyos bíráskodást, míg a vádlott ártatlansága hangoztatásával fellebbezett.

Erős földrengés volt Szambulban. Londonból jelentik: A török fővárost és környékét erős földrengés rázta meg. A földrengések következtében több ház megromlott, de emberéletben nem esett kár.

Kivertek egy papot a templomból a hívek — mert meg akarta gyilkolni barátját. Szilisztrából jelentik: Stanes cu Radu lelkész elszökött egy esztendővel házába csalogatta barátját Malina falusi tanítót és ott felesége segítségével ki akarta tüzes vassal égetni a leány szemét. A merénylet azonban nem sikerült, mert a szomszédok előfutottak a szerencsétlen áldozat segélykiáltására és kiementették a pap kezéből a tanítót, aki súlyos égési sebeket szenvedett. A merénylet után azonnal felfüggesztették a lelkészt, aki most karácsony után egy tévesen kiadott rendelet alapján behatolt a templomba és ott misézni kezdett. A hívek azonban, akiket megbotránkoztatott a lelkész eddigi életmódja is, nem tűrték el a betolakodást és kiverték a templomból, sőt a falu határából is. Az eset nagy felzúdulást keltett és megindult az eljárás, hogy Stanescut a bűnpör végéig valamely kolostorba internálják.

Olcsó könyv

Modern és klasszikus regények kevésbé használt állapotban potomon áron

T „CULTURA“

antikváriumban CLUJ, Str. Memorandului 4. Bejárati a kapu alatt balra 1. számú ajtó.

Vidékre is szállítunk.

NAPRÓL NAPRA

Douglas Fairbanks márciusban újabb angol film felvételeiben fog részt venni. A film címe: „Don Juan távozik”.

A megoperált lord Baden-Powell új lapota kielégítő. Körülbelül hat hétig kell még maradnia a VII. Edward királyi kórházban s utána nyolc hétig pihennie fog.

Newyorki jelentés szerint Chaplin megkezdte új néma filmjét. A film szeptemberben fog elkészülni.

Január 25-től február 1-ig nemzetközi löversenyek lesznek Berlinben. A versenybizottság meghívást küldött a francia hadsereg tisztikarának is. De lader hadügyminiszter a tisztikar képviselőiben a meghívást elfogadta s közölte, hogy a legjobb lovasbírókat Berlinbe fogja küldeni a versenyekre. Husz francia lovasbíró megjelenésére számíthatnak. A háború kezdete óta első ízben történik, hogy Németországban rendezett versenyen francia hadsereg egyenruhái képviselve legyenek.

Rendkívül érzékeny műszerekkel Londonban sikerült olyan rádiójeleket fel fogni, amelyekről kétségtelen, hogy a világegyetem távoli csillagképeinek egyikéről származnak. Szakértők most folytatják a kísérletek ellenőrzését.

Orvosi hír. Dr. Abel Elemér fogorvos rendelését Buceurestben Bulv. Colonei Mihai Ghica 131. II. em. megkezdte.

Esztorozság kiutasított néhány német nemzetij szocialistát. Berlinből jelentik: Esztorozság több német állampolgárt kiutasított azzal az indoklással, hogy nemzetij szocialista propagandát fejtektek ki, mely egyáltalában nem kívánatos az ország rendje érdekében. Mindenesetre a hatvanmillió német nemzet hálás lehet Hitlernek, aki ilyen nagyra tudta „emelni” népe tekintélyét. Még a kis Esztorozszág is kiutasítja őket azzal az őszinte indoklással, hogy nem kívánatos elemek.

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyó felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék.

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyóból készült és felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék s ez a titka a Shemen olaj illatának és kitűnő ízének. Ezért szerzet magának a Shemen Works Haifa olajterméke rövid idő alatt az egész világon megérdemelt kitűnő hírnevet!

A „SHEMEN” szappan

elérhetetlen finomságáért és kitűnő minőségéért mindenütt a legkeresettebb. Shemen-Menorah a legideálisabb és leggazdaságosabb házi szappan. Shemen-toilet szappan (Adin, Carmel, Flowers, Baby Shemen) a legtisztább olajbogyóból készült és ezért, valamint finom illatáért az arebörre a legjobb hatással van. Minden vegyeskereskedésben, drogériában és illatszertárban kérje csak a Shemen Works Haifa termékumokat.

FILM ZET
Ita végig darabot
(Kolozvárón)
olt ház előtt
ou Hunyady
z Aranyifju
amelyre az
is leutazott
úséggel telt
amely elejétől
kesedéssel ki
tásos, érdekes
feszültségű
ünk is kirob
het el az új
a külföld leg
ak Kolozvár
vehetni.
adásról szóló
holnapi szá
ak azt jegyez
a mai és hol
tömögösen vá
bként a ko
januárban
mert a csütör
lat három he
ngyváradí ál
MUSORA:
nyörök este fél
ady Sándor 9
története. A Vig.
erő újonsága
entéttével.)
MUSORA
kás vigjáték,
e Chevalier és
MUSORA
ngoperája nyo.
Denois King.
saját házam
dívatáru üzle
tséggel rendel
anden tekintet.
Kimerítő élet
tított leveleket
a kiadó tovább.
lsórangú enk
— Érdeklődni
vilványos tele
4—5-ig.
beli komplett
Gyvanotj tele.
ézsma ucca 2.
erendezését át
Cim a kiadó.
levő asztalos
szerszámokat
a kiadóban.
tőnői, szakács
ketelen özveg
bejárással tak
tet kérem a ki
egánsan bufor
a tisztviselőn
a kiadóban.
sfa, hét darab
Macerlar (Zsák

